

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: بررسی أخذ ۱۰ درصد از کرایه حمل مایعات نفتی و گازی وارداتی و صادراتی توسط ناوگان دریایی غیر ایرانی

مرجع طرح موضوع: اتحادیه صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۸/۰۲

تعداد صفحات دستور جلسه: ۵ صفحه

شرح موضوع: به استناد جزء ۴ تبصره ۳ ذیل ماده ۱ قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی "ده درصد (۱۰٪) هزینه حمل مایعات نفتی و گازی وارداتی و صادراتی که توسط ناوگان غیرایرانی حمل می شود به حساب صندوق واریز می گردد و این ۱۰ درصد از منابع صندوق است. بر همین اساس دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت فهرست تعرفه های مشمول أخذ ۱۰ درصد کرایه حمل از محموله های مزبور را به گمرک ارسال و گمرک جمهوری اسلامی ایران نیز طی بخشنامه شماره ۱۶۳/۱۴۰۲/۱۶۸۲۲۵۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۵ این فهرست را به گمرکات اجرایی ابلاغ و اعلام نمود که گمرکات آمار و اطلاعات صادرات مایعات نفتی و گازی مشمول این کرایه را به صندوق دریایی به صورت مرتب منعکس نمایند.

طی مکاتبه ای اتحادیه صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران به دبیرخانه شورای گفت و گو اعلام نمود که اجرای این بخشنامه دارای ابهاماتی است، در این راستا دبیرخانه شورا، این موضوع را به صندوق دریایی منعکس و پاسخ صندوق را دریافت نمود.

در ادامه اتحادیه مجدد نقطه نظراتی را به شرح جدول ذیل ارسال و از دبیرخانه شورای گفت و گو درخواست نمود تا بررسی این موضوع در جلسه کارگروهی مورد بررسی قرار گیرد:

ابهامات و نقطه نظرات اتحادیه صادرکنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی و پاسخ های دریافتی از صندوق توسعه صنایع دریایی

۱- ابهام در ناوگان دریایی غیر ایرانی

• اتحادیه:

صادرکنندگان این تشکل شناختی از ناوگان (دریایی) ایرانی و غیرایرانی اشاره شده در بخشنامه مذکور ندارند و تاکنون لیست رسمی از ناوگان های دریایی از سوی هیچ مرجعی به این تشکل یا اتاق بازرگانی اعلام نشده است.

• پاسخ صندوق دریایی:

مطابق با استفساریه معاونت حقوقی رییس جمهور به شماره ۱۱۱۸۴/۲۶۳۷۰۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ منظور از عبارت ناوگان غیرایرانی، ناوگانی است که ساخت و تولید خارج از کشور باشد. همچنین مرجع رسمی برای استعمال ناوگان ایرانی، سازمان بنادر و دریانوردی می باشد که ماموریت ثبت کلیه شناورهای ساخت داخل را بر عهده دارد.

از طرف دیگر توسعه ناوگان ملی (ساخت داخل) حمل کالاهای مشمول ضمن جلوگیری از خروج ارز باعث تسهیل در تجارت خواهد بود و با استفاده از این ناوگان حقوق دولتی مربوطه نیز خودکار صفر می شود.

۲- اسناد حمل کالاهای صادراتی و نقل و انتقالات بانکی و دور زدن تحریمها

• اتحادیه:

در اسناد حمل کالاهای صادراتی مبداء بارنامه یا وسیله حمل، ارتباطی با جمهوری اسلامی ایران داشته باشد، ورود و پهلوگیری کشتی مربوطه در بنادر مقصد به دلیل تحریم های ظالمانه امکان پذیر نخواهد بود. هرگونه نقل و انتقالات بانکی به دلار آمریکا، یورو و درهم امارات نیازمند ارائه اسناد مثبت به بانک ها می باشد که این اسناد بایستی عاری از نام شرکت های ایرانی یا اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با آن ها باشد، لذا دور زدن تحریم ها و ایجاد درآمد ارزی برای کشور با وجود چنین بخشنامه ای میسر نمی شود.

• پاسخ صندوق دریایی:

برای بررسی و محاسبه صادرات بخشنامه مذکور، ارائه اظهارنامه گمرکی آن کفایت نموده و نیاز به ارائه مستندات بانکی نمی باشد لذا برخلاف موارد اعلام شده، اجرای مفاد این بخشنامه منافاتی با انجام عملیات صادرات در دوران تحریم نخواهد داشت و عملیات بانکی کمافی السابق و با رعایت نکات تحریمی قابل انجام می باشد.

۳- تعریف و تعیین مایعات نفتی و گازی و کد تعرفه های اعلامی

• اتحادیه:

در فهرست ارائه شده مربوط به مایعات نفتی و گازی در پیوست بخشنامه، در خصوص تعریف و تعیین مایعات نفتی و گازی ایراداتی به شرح ذیل وجود دارد که در زمره مایعات نفتی و گاز قرار نمی گیرد به عنوان مثال فراورده هایی نظیر روغن موتور با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۱۰، گریس با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۲۰، روغن ترانسفور با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۳۰، روغن صنعتی با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۵۰، کد سایر ۲۷۱۰۱۹۹۰ و قیر با کد تعرفه ۲۷۱۳۲۰۰۰ که این محصول به صورت جامد است.

• پاسخ صندوق دریایی:

- در ارتباط با ابهام اعلام شده در خصوص منشاء تولید فرآورده هایی نظیر روغن ترانسفورماتور با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۳۰، روغن صنعتی با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۵۰ و سایر روغن ها با کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۹۹۰، مطابق با گزارش تخصصی ارائه شده توسط شرکت پالایش استان اصفهان، روانکارهای مایع به دو دسته روغن های معدنی (Mineral Oil) و روغن های مصنوعی (Kinetic Oils) تقسیم بندی می شود که هر نوع آن ها به نوعی از نفت خام مشتق می شوند، لذا صادرات آن ها به عنوان مایعات نفتی و گازی مشمول این بخشنامه می شود.
- در ارتباط با قیر با کد تعرفه ۲۷۱۳۲۰۰۰، حمل این محصول به صورت جامد و مایع انجام می شود و آن بخشی که به صورت مایع صادر می گردد نیز مشمول این بخشنامه می باشد. به عبارت دیگر در مواردی که قیر توسط کشتی های تانکر ویژه حمل قیر صادر می گردد، موارد مشمول بخشنامه می گردد و حمل با شناورهای عمومی شامل پرداخت نمی شود. لذا با توجه به آنکه بخشی از صادرات این کالا مشمول قانون است، حذف کلی تعرفه های مربوطه امکان پذیر نمی باشد.
- تاکید می شود که در صورتی که هر کدام از تعرفه های مشمول در مرحله حمل به صورت جامد حمل شود و نوع بسته بندی مذکور در

اظهارنامه گمرکی و نوع شناور حامل گویای این مطلب باشند، در مرحله محاسبات و اعلام بدهی، مشمول تعرفه صفر می باشد.

• پاسخ مجدد اتحادیه:

_ در خصوص کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۱۰ با شرح تعرفه روغن موتور با توجه به مصوبه هیات وزیران به شماره ۷۶۷۰/ت ۶۲۴۶۴ هـ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ محصول فوق الاشاره با کد تعرفه ذکر شده جز اقلام خام و نیمه خام محسوب نمی شود و محصول نهایی است و نفتی محسوب نمی شود و مولفه های ذکر شده در بخشنامه گمرک را ندارد.

- در خصوص کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۲۰ با شرح تعرفه گریس، با توجه به تعریف استاندارد مایع، بدین شرح که هر ماده ای که در دمای محیط ۲۵ درجه سلسیوس شکل یک ظرف را به خود بگیرد و اگر در یک ظرف دربسته قرار گیرد، فشار وارد شده را به طور یکنواخت به تمام سطوح ظرف توزیع کند، در زمره مایعات قرار می گیرد.

این محصول بسته به نوع و کاربردهای آن، با توجه به استاندارد نمره (NLGL000-6) و بازه گرانی ۲۰ تا ۵۰۰ میلیمتر مربع در دمای ۴۰ درجه سلسیوس، مایع محسوب نمی شود و مولفه های بخشنامه گمرکی را ندارد. لازم به ذکر است این محصول نیز براساس تصویب نامه فوق الذکر، محصول نهایی و غیرنفتی شناخته می شود.

- در خصوص کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۳۰ با شرح تعرفه روغن ترانسفورماتور و کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۵۰ با شرح تعرفه روغن های صنعتی، لازم به ذکر است این موارد نیز براساس مصوبه هیات وزیران محصول نهایی محسوب گشته و مولفه نفتی در خصوص این دو مورد صدق نمی کند. لازم به توضیح است که روغن ترانسفورماتور، روغن صنعتی و حتی گریس از روغن پایه تصفیه دوم که خود نیز از روغن کارکرده بازیافت می شود، فراوری می گردند و در ردیف محصولات غیرنفتی دسته بندی می شوند.

- در خصوص کد تعرفه ۲۷۱۰۱۹۹۰، طبق متن قانون تصویب نامه هیات وزیران در شرح تعرفه آمده است (صرفاً حلال های ۵۰۲ و ۵۰۳) لذا غیر از این دو مورد، قرار دادن سایر موارد در فهرست مشمول بخشنامه که با این کد تعرفه صادر می شوند، خلاف قانون است.

- در رابطه با روغن های پایه که با دو بخش تصفیه اول و تصفیه دوم تقسیم می شوند، طبق متن قانون ذکر شده (صرفاً روغن پایه معدنی تصفیه اول) منشا نفتی داشته و روغن تصفیه دوم از بازیافت روغن کارکرده (سوخته) فرآوری می شود و معاف از این بخشنامه می گردد.

- در خصوص گزارش تخصصی ارائه شده توسط شرکت پالایش اصفهان، عنوان شده که دسته بندی نامبرده به نحوی از نفت مشتق می شوند. اما همانطور که می دانید جوهر استفاده شده جهت نگارش نامه به نحوی از نفت مشتق می شود اما محصول نفتی محسوب نمی گردد برای مثال بیشتر، خودکار، دگمه استفاده در لباس و بسیاری از محصولات مورد استفاده و قابل مشاهده به نحوی از نفت مشتق اما محصول نفتی محسوب نمی شود.

- در خصوص قیر با کد تعرفه ۲۷۱۳۲۰۰۰۰ باید ذکر کرد که این محصول براساس قانون اصلاح قانون نفت ماده ۱ و جدول (ب) تعیین فهرست مواد خام و نیمه خام تصویب نامه هیات وزیران به شماره ۵۸۶۸۳/ت، محصول نهایی و غیر نفتی محسوب می شود و ضمناً این محصول دارای بیشترین گرانی در بین محصولات نهایی و غیرنفتی این فهرست می باشد. طبق استدلال های ارائه شده توسط صندوق توسعه دریایی، حمل این محصول به دو صورت جامد و مایع انجام می شود و در حمل توسط تانکر فله بر مشمول بخشنامه می شود. لذا در

نظر گرفته نشده است که این محصول هنگام بارگیری در کشتی فله بر، با استفاده از تجهیزات لازم به دمای بین ۱۳۰ درجه سلسیوس و گاه تا ۱۸۰ درجه سلسیوس می‌رسد تا حالت نیمه مایع به خود گرفته و قابل پمپاژ باشد. لذا این موضوع خود دلیلی محکم بر جامد بودن این محصول فارغ از نوع حمل و دسته بندی می‌باشد. فلذا محصول قیر هیچکدام از مولفه‌های بخشنامه مذکور را ندارد.

- طبق بخشنامه گمرکی، محصولی مشمول بخشنامه می‌شود که هر دو ویژگی اعلام شده (مایع و نفتی و گازی) را داشته باشد و در صورت داشتن یکی از دو مولفه ذکر شده مشمول بخشنامه نمی‌شود برای مثال آب با توجه به مایع بودن، نفتی نمی‌باشد و نمی‌توان تنها به دلیل اینکه مایع است، آن را در فهرست در این فهرست قرارداد یا محصول پلی اتیلن با وجود اینکه منشا نفتی دارد و محصول نفتی محسوب می‌شود، جامد می‌باشد و مولفه مایع در بخشنامه گمرکی ندارد.

۴- تحمیل هزینه های اضافی به صادرکنندگان:

• اتحادیه:

اینگونه محصولات و مشتقات در شرایط فعلی با توجه به وجود رقابت‌های جدی در بازارهای بین المللی، صادرکنندگان ایرانی فراورده های مذکور با هزینه های مختلفی از جمله مالیات و عوارض صادراتی مواد خام و نیمه خام، عدم استرداد به موضوع مالیات بر ارزش افزوده و مشکلات و محدودیت های صادرات با فلکسی تانک، الزام به پرداخت هزینه های بندری با نرخ ارز بالاتر از سامانه نیما و با خطر از دست دادن بازارهای صادراتی مواجه هستند؛ لذا تحمیل هرگونه هزینه اضافی به صادرکنندگان با هر توجیهی روند حذف و خروج صادرکنندگان ایرانی را با بازارهای هدف سرعت می بخشد.

• پاسخ صندوق دریایی:

میزان حقوقی قانونی قابل پرداخت این بخشنامه (۱۰ درصد کرایه حمل بار) برای کالاهای موضوع نامه ارسالی از جمله روغن صنعتی هزینه بسیار ناچیزی در مقابل ارزش کالای صادر شده را به صادرکنندگان اعمال می نماید و با توجه به روش حمل و مقاصد معمول آن ها، این مبلغ ناچیز کمتر از ۰٫۱٪ ارزش کالا برآورد می شود به طور مثال به موارد ذیل که در سامانه تسویه تعهدات گمرکی این صندوق اظهار و تصفیه شده است اشاره نمود، لذا مطلب عنوان شده مبنی بر غیراقتصادی شدن صادرات کالاهای مذکور به سبب اجرای قانون و پرداخت حقوق دولتی موجه نمی باشد.

شماره کوتاژ	کد تعرفه	کالا	وزن کالا (کیلوگرم)	ارزش کالا (دلار)	مقصد	حقوق دلتی (دلار)
۷۶۳۲۹۶	۲۷۱۰۱۹۵۰	روغن صنعتی	۱۲۵۱۷۵	۱۱۶،۰۳۷	امارات	۷۵
۱۶۸۲۱۶۴۲	۲۷۱۰۱۹۵۰	روغن صنعتی	۱۰۶۷۶۰	۱۱۵،۱۹۴	امارات	۷۸

۵. مرجع تعیین فهرست:

• اتحادیه:

مرجع تعیین فهرست خود ذینفع بخشنامه یعنی صندوق توسعه دریایی است که این موضوع واجد اشکال قانون گذاری و مقررات گذاری

است و در قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی و در آیین نامه اجرایی مربوط به این قانون به شورای عالی صنایع دریایی اختیاری برای تهیه و تدوین فهرست داده نشده است. علاوه بر این در ماده ۲ آیین نامه اجرایی قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی وظایف شورا به صراحت مشخص شده است و تعیین فهرست به عهده شورا نیست.

• پاسخ صندوق دریایی:

وفق تبصره (۲) ماده (۲) دستورالعمل محاسبه هزینه های حمل مایعات نفتی و گازی که طی نامه دبیر هیات دولت به شماره ۴۸۱۶۱/۱۹۹۷۹۳ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۲ ابلاغ شده است، فهرست کلیه کالاهای مشمول این مصوبه از طریق وزارت صنعت به گمرک اعلام می گردد، لذا تعیین این فهرست از طریق خدمات فنی و مهندسی وزارت صمت با تایید دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی کشور انجام شده است. بنابراین با توجه به آنکه وفق مقررات ابلاغی هیات دولت، اجرای قانون مذکور در حوزه وزارت صمت می باشد و دفاتر تخصصی مذکور در این خصوص اعلام نظر می نمایند. ابهام طرح شده در خصوص مرجع تعیین فهرست فوق الذکر بلاوجه می باشد.

- در رابطه با تدوین فهرست تعرفه ها و تهیه مستندات علمی مربوطه، همکاری پژوهشی لازم با دانشکده های مهندسی شیمی دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه صنعت نفت و اعضای هیات علمی صورت پذیرفته است که در صورت لزوم امکان برگزاری جلسات تخصصی با ایشان فراهم می باشد.

- بررسی های فنی نهایی جهت تعیین مبالغ پرداختی حقوق دولتی مذکور همگی پس از صادرات صورت می پذیرد و لذا اجرای بخشنامه مذکور هیچ توقفی در فرایندهای صادراتی ایجاد نمی نماید.